

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 55

van **SIHAME EL KAOUAKIBI**

datum: 24 oktober 2019

aan **WOUTER BEKE**

VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

Schuldbemiddeling - Stand van zaken

Heel wat mensen worden geconfronteerd met overmatige schuldenlast. Budgetbegeleiding kan mensen op weg helpen wanneer zij hun inkomsten en uitgaven onder begeleiding wensen te beheren. De hulpverlener van het OCMW/Centrum Algemeen Welzijnswerk (CAW) laat de beslissingsbevoegdheid inzake het beheer van de inkomsten aan de persoon in kwestie zelf, maar verleent wel (gratis) advies en hulpverlening. Louter administratieve tussenkomsten zijn onvoldoende om van budgetbegeleiding te spreken.

Budgetbeheer is een vorm van hulpverlening waarbij het beheer van de gelden van de mensen geheel of gedeeltelijk overgelaten wordt aan de erkende instelling voor schuldbemiddeling. De inkomsten komen geheel of gedeeltelijk op een budgetbeheerrekening, die door de erkende instelling voor schuldbemiddeling wordt beheerd.

Zodra mensen schulden hebben en de erkende instelling voor schuldbemiddeling die hulpverlening verstrekt met het oog op het tot stand brengen van een regeling tussen schuldenaar en schuldeiser omtrent de wijze van betaling van de schuldenlast van de schuldenaar, spreekt men van 'schuldbemiddeling'. Er is sprake van schuldbemiddeling: indien de schuldbemiddelaar contact opneemt met en inlichtingen inwint bij de verschillende schuldeisers, de gegrondheid of de wettelijkheid van de door de schuldenaar aangegane verbintenissen onderzoekt, indien mogelijk een betalingsplan opstelt, het aan de schuldeisers voorlegt en erover onderhandelt, het plan uitvoert en het verloop ervan nagaat.

Collectieve schuldenregeling is een gerechtelijke procedure voor structurele schuldproblemen. Het doel is om in de mate van het mogelijke de schulden af te betalen waarbij de mensen tijdens die afbetalingsperiode toch nog menswaardig kunnen leven. Een collectieve schuldregeling dient te worden aangevraagd met een verzoekschrift bij de arbeidsrechtbank.

Via het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin kunnen we enkele cijfers zien uit het jaarverslag 2018 van de Centrale voor kredieten aan particulieren. Om een beter inzicht te krijgen in deze cijfers, ontbreken echter heel wat elementen, zoals demografische aspecten (afkomst, leeftijd, gezinssamenstelling enzovoort).

1. Is het mogelijk een beter inzicht te krijgen in deze absolute aantallen, m.a.w. hoe verhouden de cijfers zich op basis van afkomst, leeftijd en gezinssamenstelling? Kan

de minister deze cijfers geven vanaf 2014? Kan hij hier de meeste belangrijke vaststellingen over meegeven?

2. Hoe vaak komt het voor dat mensen voor de tweede, derde keer hervallen en opnieuw aanspraak moeten doen op begeleiding of bemiddeling? Welk verschil is er merkbaar tussen de verschillende soorten schuldbemiddeling?
3. Zijn er vandaag voldoende preventie-initiatieven en nazorg van mensen in schuldbemiddeling die hervall moeten voorkomen?
4. Is er een verschil waarneembaar wanneer mensen begeleid worden door een erkende instelling voor schuldbemiddeling (OCMW, OCMW-vereniging of CAW of een externe schuldbemiddelaar?
5. Hoe lang zitten mensen gemiddeld/mediaan in de verschillende begeleidingen/procedures?

ANTWOORD

op vraag nr. 55 van 24 oktober 2019

van **SIHAME EL KAOUAKIBI**

1. Het Steunpunt Mens en Samenleving vzw heeft een rapport met uitgebreide registratiegegevens 2018 opgemaakt. Dit rapport laat toe om een meer diepgaande analyse van de schuldenproblematiek te maken. Op basis van een bevraging van erkende instellingen voor schuldbemiddeling krijgen we een beeld van het profiel van de cliënten in schuldhulpverlening, de omvang en de aard van de schuldenlast en de geboden dienstverlening. De gegevens van 2018 werden in dit rapport vergeleken met deze van 2015. Dit document gaat als bijlage aan mijn antwoord en verschaft een duidelijk zicht op deze complexe problematiek.
2. Uit het voormelde rapport blijkt dat ca. 23% van het cliënteel kampt met een herval in schuldenlast. Herval in schuldenlast omvat de voorwaarde dat aan cliënten in het verleden reeds een traject schuldbemiddeling werd aangeboden, dat toen tot een schuldenvrij leven leidde. Het rapport toont geen verband met de verschillende soorten aan schuldhulpverlening.
3. Er is een ruim aanbod aan preventie-initiatieven en nazorg van mensen in schuldbemiddeling om herval te voorkomen. Deze initiatieven gaan zowel uit van de samenwerkingsverbanden van erkende instellingen voor schuldbemiddeling (BudgetinZicht) als van individuele erkende instellingen voor schuldbemiddeling (OCMW's en CAW's). Jaarlijks lopen op verschillende locaties in Vlaanderen en Brussel sensibiliserings- en preventieve acties tijdens de Week van het Geld. De samenwerkingsverbanden van erkende instellingen voor schuldbemiddeling werken hier actief aan mee.
4. Het rapport brengt enkel de hulpverlening door de erkende instellingen voor schuldbemiddeling in beeld. Bij de erkende instellingen voor schuldbemiddeling (OCMW, OCMW-vereniging of CAW) gebeurt de begeleiding van mensen in schuldenlast door specifiek opgeleide maatschappelijk werkers en juristen. Deze schuldbemiddelaars hebben elk een specifieke basisopleiding schuldbemiddeling en vaak ook nog thematische, verdiepende vormingen gevolgd. Ofwel werken zij als schuldbemiddelaar omdat zij minstens over 3 jaar nuttige ervaring in financiële hulpverlening beschikken. Zij doen meestal budgetbegeleiding, budgetbeheer en sociale begeleiding van mensen in schuldenlast. Voor collectieve schuldenregeling wordt er vaak samengewerkt met een externe advocaat of een jurist via een OCMW-vereniging, de balie of een externe advocaat. In elk geval is de tandem sociale begeleiding en juridische hulp een meerwaarde voor mensen in schuldenlast.
5. Ik beschik niet over deze gegevens.

BIJLAGE

[Onderzoeksrapport 'Cijfer- en profielgegevens van de Vlaamse huishoudens in budget- en/of schuldhulpverlening anno 2018'](#)